Proverbe - Bruce Anstey

Preluat de pe Bible Truth Publishers

Cartea Proverbelor este uneori numită "cartea tânărului" (cap. 1:4), deoarece oferă instrucțiuni înțelepte și pătrunzătoare pentru cei fără experiență de viață. Ea prezintă înțelepciunea divină pentru calea noastră pământească și este utilă pentru toate vârstele. Scopul cărții este de a forma un caracter și o conduită bună, astfel încât o persoană să nu-și strice viața - din punct de vedere moral, financiar, social etc.

Domnul i-a dat lui Solomon înțelepciunea Sa (1 Împărați 3:11-12), dar aceasta a fost dobândită de la El în trei moduri principale:

- Prin observare - "Am văzut ... " (Eclesiastul 1:14).

- Prin meditație - "Am vorbit cu inima mea ... " (Eclesiastul 1:16a).

- Prin experimentare - "[...] am ajuns mare și am dobândit ... " (Eclesiastul 1:16b).

Cartea, în ansamblul ei, are șase diviziuni majore. Acestea sunt marcate de o frază de inspirație divină inserată în text, care separă o secțiune de alta. Diviziunile sunt:

1. DIVIZIUNEA I - Douăsprezece lecții de înțelepciune într-o casă (capitolele 1-9)

2. DIVIZIUNEA II - Cartea întâi de maxime înțelepte ale lui Solomon (capitolele 10-22:16)

3. DIVIZIUNEA III - Cuvintele înțelepților (capitolele 22:17-24:34)

4. DIVIZIUNEA IV - Cartea a doua a maximelor înțelepte ale lui Solomon (capitolele 25-29)

5. DIVIZIUNEA V - Cuvintele lui Agur (capitolul 30)

6. DIVIZIUNEA VI - Cuvintele regelui Lemuel (capitolul 31)

Diviziunea I - Douăsprezece lecții de înțelepciune într-o casă (cap. 1-9)

Capitolul 1

Zece lucruri dobândite prin aplicarea înțelepciunii din Proverbe (versetele 2-4)

Primele versete sunt o introducere la cartea Proverbe. Versetele 2-4 prezintă scopul proverbelor lui Solomon. În aceste versete sunt menționate 10 lucruri care indică ce vom obține dacă vom aplica învățăturile acestei cărți.

- Înțelepciune - cunoaștere folosită în mod corect

- Îndrumare - cunoaștere dobândită prin pedeapsă și disciplină

- Înțelegere - cunoaștere dobândită prin considerație

- Instrucția înțelepciunii - cunoaștere dobândită prin umblarea cu circumspecție

- Neprihănirea (dreptatea) - conduită și comportament corect

- Judecată - discernământ

- Echitate - integritate morală imparțială

- Prudență (subtilitate) - capacitatea de a detecta viclenia la alții

- Cunoaștere - informații utile

- Discreție - atenție în aplicare

Două lucruri esențiale (versetele 5-7)

Versetele 5 - 7 vorbesc despre două lucruri care sunt necesare din partea noastră pentru a dobândi înțelepciunea învățată în cartea Proverbe:

- În primul rând, trebuie să existe o dorință de a învăța (v. 5-6).

- În al doilea rând, trebuie să existe o teamă reverențioasă față de Domnul (v. 7).

O persoană poate fi expusă la cea mai mare înțelepciune de la cei mai înzestrați învățători, dar nu va profita de ea dacă în viața sa nu există o dorință de a învăța și o teamă de Domnul. Viața noastră va arăta dacă ne temem de Domnul prin faptul că aplicăm sau nu aceste principii practice ale Cuvântului Său.

Diverse moduri de a învăța

Există, probabil, trei moduri de a învăța lecțiile vieții:

În primul rând, putem învăța din greșelile noastre. Putem să mergem pe calea pe care credem că este cea mai bună și să învățăm lecțiile vieții din experiență - dintre care cele mai multe vor fi probabil dureroase. Aceasta, desigur, nu este cea mai recomandată metodă, pentru că putem să ne stricăm viața destul de repede și vom fi lăsați să purtăm efectele eșecurilor noastre pentru tot restul vieții.

O a doua modalitate de a învăța lecțiile vieții este să învățăm din greșelile altora. Acest lucru este mai bun, deoarece nu suferim efectele eșecurilor lor în propria noastră viață.

În al treilea rând, cel mai bun mod de a învăța lecțiile vieții este din Cuvântul lui Dumnezeu. Aceasta este cea mai fericită cale. Dar necesită bunăvoință pentru a primi ceea ce spune Cuvântul și reverență pentru Cine este Cel care a scris acele lucruri. Cineva a spus-o astfel: fericit este omul care învață din greșelile sale; și mai fericit este cel care învață din greșelile altora, dar cel mai fericit dintre toți este cel care învață din principiile Cuvântului lui Dumnezeu.

Douăsprezece discursuri de la părinți la copil

Se pare că există 12 învățături în această secțiune a cărții. Sunt 12 discursuri de la tată/mamă la fiu - fiecare începe cu cuvintele: "Fiul meu" (Există câteva locuri în care expresia apare în mijlocul unei învățături. Contextul va arăta că nu este vorba de o învățătură nouă, ci continuarea celei în discuție. În traducerea lui J. N. Darby există o liniuță "em" (-) care indică faptul că este o continuare a celor de mai sus, exemplu - capitolele 1:15; 6:3).

Contextul acestor discursuri este un cămin evlavios în care părinții sunt văzuți îndrumându-și și instruindu-și fiul în problemele vieții. Învățăturile sunt sfaturi părintești care au ca scop pregătirea lui pentru viață. Ei sunt preocupați în primul rând de a-și ajuta fiul (sau fiica) să ia deciziile corecte în viață.

Această secțiune (capitolele 1-9) se aplică foarte bine părinților care doresc să știe ce ar trebui să își învețe copiii pentru a-i pregăti pentru viață. Substanța acestor 12 discursuri este ceea ce orice părinte evlavios ar trebui să-și învețe copiii. Desigur, aceste învățături sunt aplicabile și tinerilor care încep viața. Aceștia sunt numiți în carte "cei simpli" (Prov. 1:4). Acesta nu este un termen disprețuitor; nu se vorbește despre cineva căruia îi lipsesc puterile mintale, ci mai degrabă despre cineva care nu are experiență de viață, adică este naiv. Prin urmare, dacă un tânăr dorește să aibă succes în viață, din punct de vedere moral, spiritual, cât și practic, el trebuie să aplice pentru el (sau ea) aceste învățături și să dovedească astfel binecuvântarea lui Dumnezeu.

Dacă cineva nu a avut privilegiul de a avea părinți cu frică de Dumnezeu, care să-i dea sfaturi practice și spirituale solide în problemele vieții, poate relua aceste capitole, punându-se în locul acestui tânăr, și poate profita de aceleași lecții.

Respectarea sfatului părinților (versetele 8-9)

Ascultă, fiul meu, îndrumarea tatălui tău și nu părăsi învățătura mamei tale. Pentru că ele vor fi o cunună de har pentru capul tău și lănțișoare în jurul gâtului tău. (Prov. 1:8-9)

Respectarea sfaturilor părinților este prima și, poate, cea mai importantă lecție. Dacă nu se stabilește încrederea în cunoștințele părinților în materie de viață, copiii nu vor lua în considerare niciuna dintre celelalte lecții pe care părinții au de predat. Aceasta înseamnă că părinții trebuie să câștige urechea copiilor lor la o vârstă cât mai fragedă și, astfel, să înceapă să-i învețe aceste lecții importante (Deut. 6:6-7, 11:18-21; Ps. 78:2-7; Prov. 4:1-4; Isa. 38:19).

Fiecare tânăr care crește într-un cămin cu frică de Dumnezeu trebuie să înțeleagă că părinții lor au la inimă interesele lor cele mai bune. Există multe capcane și pericole în care un tânăr ar putea cădea dacă nu este precaut. Ei ar trebui să fie recunoscători că au pe cineva care să-i îndrume pe căile vieții. Tinerii trebuie să recunoască faptul că părinții lor au experimentat mai multe în viață decât ei și că pot oferi o perspectivă și o îndrumare valoroasă în problemele vieții. Un bun sfat parental este indispensabil pentru cei tineri și neexperimentați.

De multe ori, tinerii cred că înțelegerea lumii și sfaturile tatălui și ale mamei lor sunt învechite, dar se înșeală. Cu siguranță, nu putem fi atât de naivi încât să credem că, deoarece părinții noștri nu vorbesc despre lucrurile spurcate pe care le-au văzut și auzit în această lume stricată, înseamnă că nu știu despre ele! (Ef. 5:11-12) Înțelepciunea ne-ar spune să ne protejăm copiii de astfel de lucruri. Părinții care au eșuat în anumite domenii ale vieții lor nu le fac niciun serviciu copiilor lor dacă vorbesc despre asta în fața lor - fie că este vorba de păcatele lor de dinainte de pocăință, fie de eșecurile de după ce au fost mântuiți. Ei nu fac decât să pună o piatră de poticnire în fața lor. Dacă copiii știu că părinții lor au făcut astfel de lucruri, ei ar putea fi înclinați să creadă că, din moment ce tata sau mama au făcut-o, atunci și ei pot face la fel; pentru că, la urma urmei, au ieșit bine. Cât de atenți trebuie să fim! Dacă o persoană continuă să își revadă păcatele și să vorbească despre ele, ne face să ne întrebăm dacă le-a judecat cu adevărat. Astfel nu fac decât să se mândrească cu rușinea lor (Fil. 3:19).

Versetul al nouălea descrie poetic frumusețea morală și demnitatea pe care o vor avea tinerii dacă vor urma sfaturile părinților lor. Cu toate acestea, persoana care nu-și va asculta părinții se îndreaptă spre necazuri.

Pericolul tovărășiilor rele (versetele 10-15)

"Fiul meu, dacă niște păcătoși te vor ademeni, nu te învoi. Dacă vor zice: „Vino cu noi, să pândim sânge, să întindem curse fără temei celui nevinovat; să-i înghițim de vii, ca Locuința morților; și întregi, ca pe cei care se coboară în groapă: vom găsi tot felul de averi scumpe, ne vom umple casele cu pradă; aruncă sorțul tău printre noi: vom avea toți o pungă“, fiul meu, să nu pornești la drum cu ei, ferește-ți piciorul de

cărarea lor; " (Prov. 1:10-15)

Al doilea lucru care trebuie învățat copiilor în casă este separarea de rău. Există un mare pericol în a avea tovarăși răi, iar acest lucru trebuie să fie învățat de la o vârstă foarte fragedă. Prin urmare, accentul acestei lecții vizează înțelegerea influenței puternice a prietenilor.

Imaginea reprezentată aici este un grup de oameni de la colțul străzii care atrage un tânăr să li se alăture într-o activitate malefică. Problemele legate de presiunea colegilor erau la fel de reale acum 3000 de ani ca și astăzi! S-ar putea să nu fim ispitiți într-o formă atât de evidentă de rău ca cea descrisă aici, dar probabilitatea de a fi ispitiți se va prezenta la un moment dat prin asocierea cu oameni care nu-L cunosc pe Domnul ca Mântuitor al lor. Lecția de aici, este să spunem "Nu". Fiului i se spune: "Nu te învoi". A spune "Nu" poate fi dificil uneori, deoarece fiecare tânăr dorește în mod natural să fie acceptat. Va fi nevoie de caracter moral și de curaj. Curajul convingerii trebuie să fie predat în casă.

Biblia spune: "Sunt tovarășul tuturor celor care se tem de Tine și al celor care păzesc rânduielile Tale." (Ps. 119:63). În acest verset există două calificări pentru o bună tovărășie:

În primul rând, trebuie să fim tovarășii celor care "se tem" de Domnul. Dovada că ne temem de Dumnezeu este că ne îndepărtăm de rău (Prov. 14:16). Nu are sens să vorbim despre temerea de Domnul dacă nu ne vom despărți de rău (Luca 6:46; Ioan 14:15; 1 Petru 1:15-16).

Apoi, în al doilea rând, trebuie să fim tovarășii celor care vor să asculte de cele mai mici detalii ("precepte") ale Cuvântului lui Dumnezeu. Acestea sunt tipurile de prieteni pe care trebuie să le avem. Toți ceilalți trebuie să fie ținuți la distanță.

De ce este importantă separarea

Tinerii vor dori să știe de ce trebuie să umble separați de lume. Motivele separării ar trebui să le fie explicate pentru ca ei să poată înțelege în mod inteligent importanța de a merge pe o astfel de cale. Când vor înțelege de ce, vor fi mai înclinați să facă acest lucru. Părinții nu pot spune doar: "Ei bine, frații cred în separare". Adevărul este că Dumnezeu crede în separare! El insistă asupra ei ca mijloc de conservare pentru oamenii Săi. Se găsește pe prima pagină a Bibliei noastre (Gen. 1:4) și continuă să fie subliniată pe tot parcursul Cuvântului până la ultima pagină (Apoc. 22:11). Este vital ca toți cei din familie să înțeleagă acest principiu și este responsabilitatea părinților să îl învețe.

Părinții trebuie să-și învețe copiii separarea, nu atât spunându-le, cât arătându-le! Dacă ei înșiși nu umblă în separare, nu se pot aștepta ca și copiii lor să facă la fel. Dacă Manoah și soția sa urmau să crească un fiu nazireu evlavios, mama copilului trebuia să trăiască ea însăși ca un nazireu! (Jud. 13:4-5, 13-14).

Ne-am putea întreba: "De ce avem nevoie de separare în viața noastră?".

1. Pentru că nu ne putem bucura de părtășia cu Domnul și cu lumea în același timp! Va trebui să fie una sau alta. Cele două lucruri sunt total incompatibile (Iacov 4:4). 1 Ioan 2:15 spune: "Dacă iubește cineva lumea, dragostea Tatălui nu este în el". Părtășia și comuniunea cu Dumnezeul și Tatăl nostru trebuie să fie prețuite mai presus de orice altceva în viața noastră. Există numeroase exemple ale acestui aspect în Scriptură. Mireasa din Cântarea Cântărilor a încercat să se bucure de "Acela pe care îl iubește sufletul meu" în timp ce ea se liniștea și se plimba pe "drumuri mari" ale "străzilor" din "cetate", dar nu a funcționat. Ea a pierdut compania lui (Cântarea Cântărilor 3:1-2). Când Avraam a plecat în Egipt (o imagine a lumii), nu a avut altarul său, care ilustrează comuniunea cu Dumnezeu (Gen. 12:10; 13:4). El a învățat că nu putea să-L aibă pe Domnul și Egiptul în același timp.

2. Pentru că bucurându-ne de plăcerile și distracțiile lumii ne deteriorează afecțiunea pentru Hristos! Efraim s-a alăturat idolilor lumii (Os. 4:17) și s-a amestecat printre oamenii lumii ["popoarele"], (Os. 7:8) - și aceasta i-a îndepărtat inima de Domnul (Os. 4:11; 7:11). Copiii lui Israel au dorit să mănânce "castraveții, pepenii, prazul, ceapa și usturoiul" din Egipt, iar efectul a fost acela de a le seca gustul sufletului lor pentru "mană", care este o imagine a lui Hristos (Num. 11:5-6). Aceasta a adus slăbiciune în sufletele lor. Cei care se hrănesc cu distracțiile lumii au, în general, puțin interes pentru lucrurile Domnului. Lumea se strecoară în viața noastră ca o muchie subțire de cuțit și, încet, dar sigur, deplasează afecțiunea noastră pentru Domnul și interesul nostru pentru lucrurile Lui.

3. Pentru că vom fi corupți și mânjiți de căile și învățăturile morale ale lumii! Biblia spune: "Nu vă amăgiți: Tovărășiile rele strică obiceiurile bune!" (1 Cor. 15:33). Fie că ne place să recunoaștem sau nu, suntem afectați de cei cu care ne asociem. Cu toții ne influențăm unii pe alții într-un fel sau altul, așa cum spune Scriptura: "Pentru că nici unul dintre noi nu trăiește pentru sine și nici unul nu moare pentru sine" (Rom. 14:7). Copiii lui Israel au fost avertizați să nu se lege cu națiunile din țara Canaanului, pentru că acest lucru le va îndepărta cu siguranță inima de Domnul (Deut. 7:1-4). Asocierea cu lumea are un mod de a desensibiliza moralitatea cuiva. În Proverbe, suntem avertizați să nu ne împrietenim cu un om mânios, pentru că, fără să vrem, "vom învăța căile lui" (Prov. 22:24-25; 13:20). Trăind în Sodoma, valorile morale ale lui Lot s-au deteriorat până la nivelul oamenilor din Sodoma. El și-a oferit fiicele oamenilor răi din oraș! (Gen. 19:8).

4. Pentru că participarea la plăcerile lumii ne va face să ne pierdem discernământul! Atunci când se întâmplă acest lucru, vom fi atrași și mai mult în lucrurile lumii. Efraim s-a amestecat cu lumea și și-a pierdut puterea (spirituală), dar nu și-a dat seama de aceasta, pentru că devenise insensibil (Os. 7:8-9). Proverbele 23:29-35, avertizează asupra persoanei care își găsește plăcerea în vin (una din plăcerile amețitoare ale lumii). Unul dintre rezultatele acestei plăceri este că atunci când oamenii bat pe astfel de persoană (pentru a-l corecta) el nu simte nimic! Samson s-a îndrăgostit de o femeie care nu era un copil al lui Dumnezeu (Dalila), și-a pierdut discernământul și a dezvăluit secretul său de Nazireu. El "nu a știut" că puterea lui a dispărut de la el (Jud. 16:20). Este foarte solemn să observăm că, atunci când babilonienii (o imagine a lumii) au cucerit poporul lui Dumnezeu în țara lui Israel, i-au scos ochii lui Zedechia (2 Împ. 25:7). Acest lucru vorbește despre pierderea discernământului.

5. Pentru că umblând în părtășie cu lumea ne vom pierde puterea în mărturie! Creștinul care umblă în despărțire de lume va da o mărturie puternică lumii (Fapte 4:33). Dar dacă umblă în părtășie cu lumea, el își pierde puterea de a da mărturie în fața ei. Din nou, Lot este un exemplu. El a trăit în Sodoma și, când a căutat să dea mărturie ginerilor săi, mărturia lui "părea ca a unuia care glumește" (Gen. 19:14). Ei au crezut că nu era serios și, astfel, nu l-au ascultat.

Două părți ale separării noastre

Simpla cunoaștere a adevărului separării, oricât de clar și de ușor de înțeles le-ar fi prezentat copiilor noștri, nu le va da, în sine, puterea de a merge pe această cale. Dacă este vorba doar de o listă de lucruri pe care nu ar trebui să le facem, s-ar putea ca ei să se revolte împotriva ei. Ea va fi văzută ca fiind un lucru arid și legal care nu face decât să împiedice o persoană să se distreze. Acest lucru se datorează faptului că o viață golită de mondenități este încă goală și are nevoie de ceva care să o umple. Inima trebuie să fie umplută de ceva potrivit - Hristos. Dacă nu ne bucurăm de Hristos, separarea va fi un lucru monoton. Nu ceea ce știe cineva îi controlează viața - ci ceea ce îi place.

Prin urmare, este necesar să prezentăm familiei cele două părți ale separării - separarea noastră pentru Domnul și separarea noastră de lume. Acest lucru este văzut în mai multe locuri din Cuvântul lui Dumnezeu. De exemplu, copiii lui Israel trebuiau să călătorească departe de Ramses (Egipt), ceea ce aduce în fața noastră separarea de lume (Ex. 12:37), dar trebuiau, de asemenea, să-și predea primul născut Domnului, ceea ce vorbește despre separarea noastră pentru Dumnezeu (Ex. 13:1-2). Un alt exemplu este cel al nazireului care trebuia să se despartă "pentru Domnul", dar și "de vin și de băutură tare" etc. (Num. 6:2-3). Se vede din nou în îmbrăcămintea pe care "femeia virtuoasă" o făcea pentru familia ei. Ea și-a îmbrăcat familia în stacojiu (Prov. 31:21). Aceasta vorbește despre o separare interioară pentru Dumnezeu și o separare exterioară față de elementele lumii. Dacă ne-am separat pentru Domnul și ne găsim bucurându-ne de părtășia cu El, calea separării de lume nu va fi dificilă; va fi o libertate fericită. Cu cât umblăm mai mult cu Dumnezeu și avem părtășie cu El, cu atât mai mult vom vedea adevăratul caracter al lumii și nu o vom dori. Vom vedea lumea așa cum o vede Dumnezeu - așa cum este prezentată în Cuvântul lui Dumnezeu - ca pe un dușman al sufletelor noastre care ne poate strica bucuria de a ne bucura de Hristos.

Este uimitor faptul că unul dintre tipurile de separare de rău din Bibliile noastre este Sărbătoarea Azimilor (Ex. 12:15-17). Se numește o sărbătoare! Când te gândești la un ospăț, te gândești la o experiență fericită, plină de bucurie. Această convocare sfântă nu este prezentată ca fiind aridă și plictisitoare - ci ca o experiență fericită și satisfăcătoare - un ospăț!

Prin urmare, în casă trebuie să existe arderea de tot (imagine a lui Hristos) - Hristos ca obiect central pus în fața copiilor. Aceasta este partea de separare care este pentru Domnul. Manoah este exemplul nostru (Jud. 13:19-23). El avea în casa lui mireasma jertfei Domnului. Aceasta a fost atmosfera în care el și soția sa și-au crescut fiul lor nazireu (Samson) pentru Domnul.

Înțelepciunea strigă afară (versetele 20-23)

Părinții se întorc să vorbească despre înțelepciunea care strigă fără de veste "pe străzi" (vs. 20-23). Fiul trebuia să învețe din sfaturile lor înțelepte, dar trebuia să învețe și din observarea căilor "celor simpli" din lume. Aceasta este "învățătura înțelepciunii" (vs. 3), în care cineva învață din observarea eșecurilor altora.

"Înțelepciunea", în această primă secțiune a Proverbelor, este personificată. Vom vedea în capitolul 8 că este o persoană divină, Fiul lui Dumnezeu însuși. El este prezentat în formă feminină pentru că trebuie să ne apucăm de Înțelepciune cu afecțiune.

Dezastrul neglijării înțelepciunii (versetele 24-33)

În ultima parte a capitolului, vedem că înțelepciunea poate fi învățată într-un al treilea mod - în școala bătăilor grele (vs. 24-33). Nu este recomandabil, dar putem învăța prin disciplinele guvernamentale ale lui Dumnezeu în viața noastră, dar este foarte dureros.

Părinții vorbesc despre consecințele dezastruoase ale refuzului sfatului Înțelepciunii. Este important să ne instruim copiii, nu numai în ceea ce privește caracterul lumii, ci și în ceea ce privește sfârșitul trist al celor care îi urmează cursul. Dacă ei înțeleg acest lucru, nu vor invidia astfel de oameni, ci, dimpotrivă, îi vor compătimi (Prov. 23:17; 24:1; Ps. 37:1).

Cu toate acestea, unii creștini încrezători în ei înșiși cred că se pot descurca fără Înțelepciune, dar în cele din urmă plătesc prețul pentru asta. Fiecare om este liber să facă propriile alegeri în viață, dar nu suntem liberi să alegem consecințele alegerilor noastre. Acesta este un avertisment solemn pentru cei care cred că pot merge împreună cu lumea și nu pot fi afectați de ea. Nu că Dumnezeu va "râde" literalmente de nenorocirea nebunilor (vs. 26); este mai degrabă râsul justiției poetice. Ideea este că, dacă încalci anumite principii ale lui Dumnezeu, ele vor ajunge în cele din urmă să râdă de tine. Nebunii vor culege inevitabil recolta nebuniei lor (Gal. 6:7-8). "Deci vor mânca din rodul căii lor" (vs. 31). "Bunăstarea" ["mulțumirea"] nebunilor îi va distruge în cele din urmă (vs. 32). Fie ca noi să fim avertizați!

Capitolul 2

Implementarea lecturii și a rugăciunii în viața noastră - citirea cu sârguință a Bibliei (versetele 1-2)

Pe măsură ce fiul crește, părinții îl învață o altă lecție - importanța cititului și a rugăciunii. "Fiul meu, dacă vei primi cuvintele mele și vei păstra la tine poruncile mele, încât să-ți pleci urechea la înțelepciune și să-ți îndrepți inima spre pricepere [...]" (Prov. 2:1-2) Patru verbe sunt folosite aici pentru a descrie citirea Cuvântului cu scop și convingere. Aceste patru cuvinte nu descriu o lectură ocazională a Scripturilor; ele implică un studiu organizat și sârguincios.

Există o serie de motive pentru care creștinul ar trebui să citească Biblia. Motivul preponderent este acela de a învăța mai multe despre Hristos. "Cercetați Scripturile, pentru că gândiți că în ele aveți viață eternă, și ele sunt acelea care mărturisesc despre Mine" (Ioan 5:39, Luca 24:25-27, 44). El este centrul întregii Scripturi. Când Dumnezeu a scris Scripturile prin Duhul Sfânt, El L-a avut pe Fiul Său înaintea Lui; și a rânduit ca, dacă vrem să primim o binecuvântare din citirea Scripturilor, atunci trebuie să-L avem și noi înaintea noastră! Aceasta va avea ca rezultat o mare bucurie (Ier. 15:16; Ps. 119:162).

De asemenea, un creștin își citește Biblia pentru a primi lumină și îndrumare pe calea sa, prin care este ferit de planurile nimicitorului (2 Tim. 3:15; Ps. 17:4; Ps. 19:7; Ps. 119:105,130; 2 Împ. 6:8-12).

Un alt motiv pentru care creștinul citește este acela de a crește spiritual în harul lui Dumnezeu, prin care se formează în el caracterul lui Hristos (1 Petru 2:2; 2 Corinteni 3:18).

De asemenea, el citește Biblia pentru a afla despre binecuvântările sale spirituale, care sunt în Hristos, după care este zidit și întărit în credința cea mai sfântă (Fapte 20:32; Rom. 16:25-26; Iuda 20).

El citește pentru a primi mângâiere, putere și bucurie în vremuri de încercare și tristețe (Rom. 15:4; Ps. 119:49-50).

El citește pentru a-și curăța sufletul de spurcăciune și de păcat prin spălarea apei prin Cuvânt și, dacă este nevoie, pentru a produce pocăință, mărturisire și restaurare la Domnul. Scripturile au un mod practic de a ne curăța sufletul (Ps. 119:9; Ef. 5:26; Ps. 19:7).

Citește pentru a afla despre evenimentele viitoare, prin care este instruit cu privire la scopul lui Dumnezeu de a-L glorifica pe Fiul Său în lumea viitoare, în două sfere: în cer și pe pământ (2 Petru 1:19-21; Apoc. 1:1-3; Ef. 1:10).

Rugăciune sinceră (versetele 3-5)

Îndemnul părintesc continuă: "Da, dacă vei striga după pricepere și-ți vei înălța glasul pentru înțelegere, dacă o vei căuta ca pe argint și o vei cerceta ca pe comorile ascunse, atunci vei pricepe temerea de Domnul și vei găsi cunoștința lui Dumnezeu." (Prov. 2:3-5). Alte patru verbe sunt folosite aici pentru a descrie rugăciunea sinceră. Aceste patru cuvinte merg dincolo de simpla "rostire" a rugăciunilor. Rugăciunea înseamnă a vorbi cu respect cu Domnul Isus și cu Dumnezeu Tatăl (1 Tim. 4:5). Fiecare creștin ar trebui să aibă o relație cu Domnul.

Un creștin se roagă pentru că dorește să aibă părtășie și comuniune cu Domnul. El se încrede în Domnul (Prov. 16:20), revărsându-și inima către El așa cum ar face-o către cel mai apropiat prieten (Ps. 62:8).

El se roagă pentru a-și exprima dependența față de Domnul în chestiuni de îndrumare și de orientare în viață (Ps. 16:1; Prov. 3:5-6; Luca 11:3; Ezra 8:21).

El se roagă (mijlocește) pentru alții (1 Tim. 2:1; Col. 4:3). El aduce la Domnul numeroasele nevoi ale celor din lume și dintre frații săi, cerându-I să îi ajute în nevoile lor specifice.

Creștinul se roagă pentru a cere Domnului lucrurile de care are nevoie în propria viață (Ioan 14:13-14, 16:23-24; 1 Ioan 3:22, 5:14-15).

Responsabilitate (versetul 6)

Citirea Scripturii și rugăciunea merg împreună - nu le poți separa cu adevărat. Observați că ambele lucruri se bazează pe cuvântul condițional "dacă" (v. 1, 3). Acest lucru arată că suntem responsabili să facem aceste lucruri. Părinții evlavioși vor căuta să aducă Cuvântul lui Dumnezeu în fața familiilor lor atunci când acestea sunt tinere, prin lecturi biblice în familie etc. Dar adevăratul obiectiv în acest sens este ca, pe măsură ce copiii cresc, să se apuce și să citească și să se roage pe cont propriu. Când sunt mici, părinții o fac împreună cu ei, ca un fel de sistem de sprijin, dar cu timpul ar trebui să înceapă să cerceteze singuri Scripturile. Este o bucurie deosebită pentru fiecare părinte atunci când îi vede pe cei mici din familia sa că se apucă de Cuvânt și îl citesc singuri. Marele profit al citirii sârguincioase și al rugăciunii sincere este că dobândim "înțelepciune", "cunoștință" și "pricepere" direct din mâna Domnului (vs. 6).

Umblarea în adevăr (versetele 7-9)

Apoi, în versetele 7-9 se mai adaugă ceva: necesitatea de a umbla în adevărul învățat. "El păstrează sfatul sănătos pentru cei drepți, El este scut celor care umblă în integritate, păzind cărările judecății drepte și ținând calea celor sfinți ai Săi. Atunci vei deosebi dreptatea și judecata și nepărtinirea, orice cărare bună." Punerea în practică a ceea ce învățăm în Cuvânt este importantă pentru progresul spiritual în viața noastră. Unii nu par să crească pentru că nu vor să pună în practică adevărul pe care îl cunosc. Există aici promisiuni suplimentare pentru cel care umblă în (practică) adevăr. El va dobândi "dreptatea, judecata și nepărtinirea".

Avem, așadar, în primele nouă versete ale acestui capitol, citire, rugăciune și umblare în adevăr. Aceste lucruri sunt colacul de salvare spiritual al credinciosului. Creștinul care își neglijează Biblia și nu se preocupă de rugăciune se îndreaptă spre o perioadă grea a vieții. Mai mult, dacă nu punem în practică ceea ce am învățat, nu vom fi păstrați. Simpla cunoaștere a adevărului nu ne va păstra pe cale! Acestea sunt lucruri solemne și serioase de luat în considerare.

Trei lucruri “zilnice”

Prin urmare, fiecare tânăr trebuie să implementeze aceste trei lucruri în viața sa cât mai curând posibil pentru a-și asigura un succes bun. Aceste lucruri trebuie să fie practicate zilnic - nu o dată sau de două ori pe săptămână. Nu putem trăi cu mana de ieri! (Ex. 16:19-21)

Trebuie să cercetăm Scripturile "în fiecare zi" (Fapte 17:11-12).

Trebuie să strigăm către Domnul în rugăciune "zilnic" (Ps. 86:1-3).

Și trebuie să ne luăm crucea și să-L urmăm pe Domnul pe cale "zilnic" (Luca 9:23).

Doi inamici al celui tânăr

A doua jumătate a capitolului 2 prezintă două pericole reale în calea creștinului. Ele sunt personificate în "omul rău" - reprezentând influențele seculare (vs. 12) și "femeia străină" - reprezentând influențele religioase (vs. 16). Făgăduința pentru cel care implementează în viața sa citirea Scripturilor, rugăciunea și practicarea adevărului este că va avea de câștigat:

- "Înțelepciune", "cunoaștere", "pricepere", "dreptate", "judecată" și "nepărtinire" (vs. 5-9).

- Bucuria și fericirea personală - este "plăcută sufletului tău" (vs. 10).

- Protecție morală și spirituală - "să te scape de calea celui rău" (vs. 12-15) și "să te scape de femeia străină" (vs. 16-22).

Capitolul 3

Încrederea și cinstirea Domnului (versetele 1-4)

Următoarea lecție (Prov. 3:1-10) se învârte în jurul învățării de a ne încrede și de a-L onora pe Domnul în chestiunile practice ale vieții noastre. Fiului i se spune, în primul rând, să nu se întoarcă împotriva a ceea ce a câștigat până acum. "Fiul meu, nu uita învățătura mea și inima ta să păzească poruncile mele; pentru că ele îți vor adăuga lungime zilelor și ani de viață și pace. Bunătatea și adevărul să nu te părăsească. Leagă-le în jurul gâtului tău; scrie-le pe tăblița inimii tale: și vei căpăta favoare și bună înțelegere în ochii lui Dumnezeu și ai omului." (vs. 1-4). Este important să umblăm în ceea ce am învățat și să nu ne permitem să regresăm (Fil. 3:16). Domnul ne va da mai multă lumină pentru cărare pe măsură ce mergem mai departe cu El.

Versetele 5-6

Fiul este îndemnat: "Încrede-te în Domnul cu toată inima ta și nu te sprijini pe priceperea ta! Recunoaște-L în toate căile tale și El îți va netezi cărările." (vs. 5-6). Încrederea în Domnul vine din ascultare. Dacă cineva a aplicat adevărul pe care l-a învățat în lecția anterioară, se va încrede în Domnul în problemele vieții. Cu cât Îl cunoaștem mai bine, cu atât ne vom încrede mai mult în El. Încrederea în Domnul este unul dintre cele patru lucruri pe care Solomon le indică ca fiind necesare pentru o viață fericită. Acestea sunt:

- Încrederea în Domnul. "[...] oricine se încrede în Domnul este fericit!" (Prov. 16:20).

- Obținerea înțelepciunii și a înțelegerii. "Ferice de omul care găsește înțelepciune și de omul care dobândește pricepere!... Ea este un pom al vieții pentru cei care o îmbrățișează și ferice de cel care se ține de ea cu tărie." (Prov. 3:13-18).

- Ascultarea de principiile Cuvântului. "[...] dar ferice de cel care respectă legea" (Prov. 29:18).

- Ajutarea celorlalți. "[...] ferice de cine se îndură de cei întristați" (Prov. 14:21).

Versetele 7-8

Opusul încrederii în Domnul este încrederea încrederea în sine. A ne "sprijini" pe "propria noastră înțelegere" este un adevărat pericol. Tânărul, prin urmare, este îndemnat: "Nu fi înțelept în ochii tăi; teme-te de Domnul și depărtează-te de rău. Aceasta va fi sănătate pentru trupul tău și înviorare pentru oasele tale." (v. 7-8). Suntem avertizați mai târziu în carte că un nebun se încrede în propria inimă (Prov. 28:26).

Versetele 9-10

Pe lângă încrederea în Domnul este și cinstirea Domnului în viața noastră. "Onorează pe Domnul cu avutul tău și cu cele dintâi roade din tot venitul tău: astfel grânarele ți se vor umple cu belșug și teascurile tale se vor revărsa de must." (vs. 9-10). Tot ceea ce avem Îi aparține Lui, dar suntem testați cu privire la realitatea acestui lucru atunci când Domnul permite ca o mică parte din bunurile acestei lumi să ajungă în mâinile noastre. Îl vom folosi pentru El sau pentru noi înșine? Este privilegiul nostru să alegem un nivel de trai modest pentru noi înșine și să punem totul în sprijinul mărturiei Domnului. În acest fel Îl onorăm pe Domnul cu averea noastră. Acest lucru se referă la a-i da Domnului ceea ce I se cuvine în viața noastră. De asemenea, are legătură cu administrarea bunurilor Sale de către noi, deoarece "al Domnului este pământul și tot ce cuprinde el, lumea și cei care locuiesc în ea" (Ps. 24:1). Nu trebuie să ne gândim că numai un adult matur ar trebui să-i dea Domnului ceea ce i se cuvine. Există ceva frumos în cazul unui tânăr care se încrede în Domnul și Îl pune pe primul loc în viața lui sau a ei.

Israelitului care a dat Domnului ceea ce i se cuvenea, i s-a promis o răsplată mai mare decât ceea ce a dat. În timp ce binecuvântările creștinului sunt spirituale și cerești, noi credem că Domnul nu este încă datornicul nimănui - El nu va fi depășit de poporul Său. Dacă dăm ceea ce avem în interesul Domnului, El nu ne va lăsa să suferim pierderi. H. A. Ironside a remarcat: "Mulți sfinți continuă să trăiască într-o sărăcie relativă din cauza indiferenței sale față de principiul stabilit aici".

Profitând de pe urma disciplinelor Domnului (versetele 11-12)

În continuare, fiul este instruit cu privire la scopul lui Dumnezeu în disciplinarea copiilor Săi. "Fiul meu, nu disprețui îndrumarea Domnului și nici nu desconsidera mustrarea Lui; pentru că Domnul îl mustră pe acela pe care îl iubește, ca un tată pe fiul în care își găsește plăcerea." (Prov. 3:11-12). Pur și simplu, Dumnezeu Își antrenează poporul Său pentru a semăna mai mult cu Fiul Său în ceea ce privește caracterul și căile lor. Deoarece există multe lucruri în fiecare dintre noi (atitudini etc.) care nu sunt asemenea Domnului Isus, Dumnezeu se va folosi de presiunile vieții - încercările, necazurile și dificultățile - pentru a lucra aceste lucruri din noi.

Toți cei care fac parte din familia lui Dumnezeu experimentează aceste discipline din partea Domnului. Este o chestiune de familie cu Dumnezeul nostru. Elihu a spus pe bună dreptate: "cine învață pe alții ca El?". (Iov 36:22) În Evrei 12:9 se spune că El este "Tatăl duhurilor [umane]", în sensul că El antrenează spiritele noastre în școala Sa. Domnului nu-i face plăcere să provoace durere nimănui, dar El știe că este necesar uneori pentru formarea caracterului nostru. "Pentru că El nu necăjește, nici nu întristează cu plăcere pe fiii oamenilor" (Plân. 3:33). Putem fi siguri că El va îngădui în viața noastră doar lucruri care sunt pentru binele nostru final. El urmărește un singur lucru - formarea sufletelor noastre și modelarea caracterelor noastre după chipul Fiului Său (Rom. 8:29).

Fiul este instruit să ia tot ceea ce intră în viața lui ca pe ceva ce Domnul are să-i spună. El este avertizat de o tendință comună la mulți dintre noi - aceea de a reacționa greșit la lucrurile pe care Dumnezeu le permite. În primul rând, el nu trebuie să o "disprețuiască" (Prov. 3:11), ceea ce înseamnă să nu țină cont sau să se răzvrătească împotriva încercărilor care vin în viața noastră. O persoană poate să se umfle în piept și să dea din umeri, fără să recunoască mâna Domnului; și astfel, nu va obține niciun folos din ele. În al doilea rând, fiul nu trebuie să le "desconsidere" (vs. 11). Acest lucru vorbește despre descurajarea cauzată de ceea ce Domnul trimite în viața noastră și, astfel, să ne pierdem voința și să renunțăm. Dacă va adopta această atitudine față de încercările vieții, nu va obține niciun profit din disciplina Domnului. Scriitorul cărții Evrei citează acest pasaj în capitolul al 12-lea și apoi adaugă că singura atitudine potrivită pe care trebuie să o luăm în fața încercărilor vieții este aceea de a fi exersați de ele (Evrei 12:11). Când suntem exersați, aceasta va aduce "rodul dătător de pace al dreptății" în viața noastră.

Diferite tipuri de disciplină

Să ne amintim că nu toată disciplina este o pedeapsă. Aceasta este o neînțelegere frecventă. Există diferite tipuri de disciplină în școala lui Dumnezeu, trimise în scopuri diferite:

- Disciplinare punitivă (pedepsitoare) - trimisă pentru a produce pocăință din cauza păcatului/păcatelor pe care cineva le face (1 Cor. 11:32; Iov 36:9-11).

- Disciplinare preventivă - trimisă pentru a ne păstra smeriți și astfel să fim feriți de cădere (2 Cor. 12:7-10).

- Disciplină pregătitoare - trimisă pentru a ne pregăti pentru o anumită slujbă la care ne-a chemat Domnul (2 Cor. 1:3-6).

- Disciplina curățitoare - trimisă pentru a îndepărta trăsăturile de caracter care împiedică chipul lui Hristos să se arate clar în noi (Ps. 139:3; Prov. 25:4; Ier. 48:11; Mal. 3:3-4). Rezultatul este că se produce "mult rod" în viața noastră (Ioan 15:1-6).

Dacă nu mergem pe o cale de neascultare, disciplina pe care o experimentăm în viața noastră nu este o pedeapsă, ci mai degrabă o formare a caracterului. Cu toate acestea, dacă mergem pe o cale a neascultării și ne răzvrătim sub disciplinele Domnului, vom pierde cu siguranță binele pe care El vrea să ne învețe prin ele. Fiind exersați de lucrurile pe care Domnul le îngăduie în viața noastră, avem de câștigat din punct de vedere moral și spiritual. "Ferice de omul care găsește înțeleăciune și de omul care donândește pricepere!" (Prov. 3:13). Fericirea (menționată de două ori) este un mare rezultat al dobândirii înțelepciunii prin disciplină. Valoarea dobândirii înțelepciunii în acest mod este subliniată în versetele 14-20.

Dezvoltarea relațiilor (versetele 21-35)

Fiul este din nou îndemnat să nu lase să scape ceea ce a învățat până acum. "Fiul meu, să nu se depărteze acestea dinaintea ochilor tăi. Păzește înțelepciunea sănătoasă și discreția; și ele vor fi viață pentru sufletul tău și podoabă pentru gâtul tău. Atunci vei umbla în siguranță pe calea ta și piciorul tău nu se va poticni." (Prov. 3:21-23).

În versetele 25-35, i se arată că înțelepciunea este valoroasă în construirea relațiilor în viață. Unii oameni nu au nicio dificultate în a-și face prieteni, în timp ce alții par să se lupte cu acest lucru. Motivul, de multe ori, se află în ceea ce se învață în această lecție. În esență, prieteniile se fac prin comportamentul corect față de ceilalți. Tânărului i se dau, așadar, câteva principii călăuzitoare care îl vor ajuta să construiască prietenii bune în viața sa.

Încredere puternică în Domnul

Primul lucru pe care tânărul trebuie să-l aibă este o încredere puternică în Domnul. "Nu te teme de spaima neașteptată, nici de pustiirea celor răi, când vine; pentru că Domnul va fi încrederea ta și-ți va feri piciorul să fie prins" (Prov. 3:25-26). Dacă Îl cunoaștem pe Domnul și umblăm cu încredere în El, acest lucru va fi evident. Este o calitate admirabilă - una pe care oamenii o apreciază. Aceasta nu trebuie confundată cu încrederea în sine, care este lucrarea mândriei în carne și oase (Prov. 3:7). Aceasta despre care vorbim este o încredere liniștită care vine prin cunoașterea și umblarea cu Domnul. O persoană marcată de o astfel de calitate va fi mai puțin înclinată să umble în lume, căutând aprobarea ei - iar acest lucru este atractiv.

Domnul i-a spus lui Avram: "Umblă înaintea feței Mele și fii integru" (Gen. 17:1). Dimpotrivă, de multe ori suntem înclinați să umblăm înaintea semenilor noștri, iar acest lucru poate fi o capcană (Prov. 29:25). O persoană care este afectată de opinia publică și de căile și stilurile lumii este de obicei lipsită de încredere în Domnul. Pe de altă parte, o persoană care are o încredere liniștită în Domnul emană ceva care este atractiv și de dorit.

"Nu opri binele de la cei cărora li se cuvine, când este în puterea mâinii tale să-l faci" (Prov. 3:27). Tânărul este îndemnat să facă bine altora cu orice ocazie. O persoană care se remarcă prin acte de bunătate va fi bine văzută și apreciată. A face binele ar include să fim liberi în a-i lăuda pe ceilalți, indiferent de calitățile și succesele pe care le au. (Nu este vorba aici de lingușire, care nu face decât să întindă o plasă pentru picioarele unei persoane - Prov. 29:5).

"Nu zice aproapelui tău: „Pleacă și vino din nou, și mâine îți voi da“, când ai la tine ce să dai" (Prov. 3:28). Aici, tânărul este încurajat să nu fie strâmtorat și zgârcit cu banii. Acesta este un alt lucru care îl va ajuta să câștige respectul celorlalți. Persoana care este bucuroasă să plătească pentru răsfățuri etc. va fi bine văzută. Generozitatea este o trăsătură admirabilă.

"Nu plănui răul împotriva aproapelui tău, văzând că locuiește în siguranță lângă tine" (Prov. 3:29). Fiul este îndemnat să aibă grijă să nu facă rău nimănui. Acest lucru poate fi făcut atât prin ceea ce spunem, cât și prin ceea ce facem. Putem cu ușurință să jignim și să rănim sentimentele oamenilor dacă nu suntem atenți la cuvintele noastre. Dacă o persoană are obiceiul de a-i înjosi pe alții, ceea ce provine adesea din nesiguranța personală, nu se poate aștepta să aibă mulți prieteni. Pe de altă parte, persoana care se remarcă prin faptul că este atentă în această privință va câștiga încrederea multora.

"Nu te certa fără motiv cu cineva, dacă nu ți-a făcut nici un rău" (Prov. 3:30). Tânărul este sfătuit să aibă grijă să nu provoace certuri. Ni se spune în altă parte că o persoană care se face cunoscută prin ceartă are o inimă mândră (Prov. 28:25). Unii oameni se caracterizează prin ceartă, iar aceasta le strică întreaga personalitate. După un timp, ei devin cunoscuți ca: "Acestuia îi place cearta ... " Persoanele certărețe au rareori mulți prieteni. Pe de altă parte, dacă învățăm să fim agreabili cu alții, vom fi apreciați. Lui Așer i s-a spus să își înmoaie "piciorul în untdelemn" și va fi "plăcut" fraților săi (Deut. 33:24). Întrucât untdelemnul este o figură a Duhului Sfânt, acest lucru vorbește despre cineva care umblă în Duhul Sfânt. Este esențial pentru a se înțelege cu oamenii.

"Nu invidia pe omul violent și nu alege niciuna din căile lui. Pentru că cel stricat este o urâciune pentru Domnul, dar prietenia Sa este cu cei drepți" (Prov. 3:31-32). Aici este avertizat să nu fie prea îndărătnic și asupritor față de alții. Aceasta nu va produce decât un efect negativ de respingere a oamenilor.

În cele din urmă, fiul este încurajat să umble în smerenie. "Blestemul Domnului este în casa celui rău, dar El binecuvântează locuința celor drepți. El, în adevăr, Își bate joc de cei batjocoritori, dar dă har celor smeriți" (Prov. 3:33-34). Oamenilor le place o persoană umilă. Domnul nostru Isus a fost marcat de aceasta (Mat. 11:29). Mâna Lui va fi asupra celor umili pentru binecuvântare în construirea relațiilor cu alții, dar va fi împotriva celor care nu sunt caracterizați de principiile acestei lecții.

Capitolul 4

Îndrumare divină pe cale (versetele 1-11)

Se pare că prima parte a capitolului 4 aparține aceluiași subiect. Tânărului i se reamintește că adevărul practic pe care îl învață este ceea ce a fost transmis de la generațiile anterioare (Prov. 13:22). El trebuie să-l prețuiască și să nu-l "uite" (Prov. 4:1-9).

Pe măsură ce tinerii cresc, au tendința de a crede că nu mai au nevoie de sfaturile părinților lor. După ce au dobândit unele cunoștințe proprii, ei sunt înclinați să creadă că sunt pregătiți pentru diferitele provocări ale vieții. Părinții acestui tânăr îl încurajează să își țină urechile deschise la sfaturile lor. "Ascultă, fiul meu, și primește cuvintele mele, și anii vieții tale se vor înmulți" (Prov. 4:10). Nu suntem niciodată prea bătrâni pentru a primi ajutor și sfaturi. Tânărul a pornit bine, după ce a învățat câteva lucruri importante. "Te voi învăța calea înțelepciunii, te voi conduce pe cărările dreptății" (Prov. 4:11). Acum el trebuie să continue în ele.

Versetul 12

El a fost îndrumat de părinții săi în primii ani de viață, dar, pe măsură ce crește, trebuie să învețe să se uite la Domnul pentru a fi îndrumat pe cale, pentru că părinții săi nu vor fi întotdeauna acolo. Prin urmare, subiectul acestei lecții este privirea către Domnul pentru îndrumare pe cale. Versetul al 12-lea este cel mai bine redat din versiunea siriacă. El spune: "Când vei merge, pași tăi nu vor fi strâmtorați; și când vei alerga, nu te vei poticni". Acest lucru arată că Domnul vrea să ne călăuzească pe cale. Părinții pot căuta să-și îndrume tinerii, și acest lucru este bun, dar vine un moment în care trebuie să caute ei înșiși îndrumarea Domnului.

Cea mai mare decizie în viață

Oricât de ciudat ar fi, atunci când o persoană este tânără și are cea mai puțină înțelepciune și experiență, ea este chemată să ia cele mai mari decizii din viața sa! Cele mai importante decizii pe care le luăm - cele care adesea afectează restul vieții noastre - sunt de obicei luate în tinerețe. Iar deciziile pe care le luăm în tinerețe au un rol în modelarea caracterului nostru pentru toată viața. Câteva exemple sunt:

- Primirea lui Hristos ca Mântuitor al nostru.

- Renunțarea vieții noastre la Domnia Sa.

- Părtășia creștină în care ne închinăm.

- Cu cine ne vom căsători.

- Locul de muncă secular în care ne vom angaja.

- Locul în care vom locui.

- Tipul de tovarăși cu care ne vom asocia.

Patru moduri principale în care Domnul ne îndrumă

1. Prin cunoașterea prezenței Domnului cu noi – Comuniunea – (Exod. 33:13-15; Ps. 32:8). Nu ar trebui să vrem să facem nimic sau să mergem nicăieri în această lume dacă nu putem avea sentimentul prezenței Domnului cu noi. Acest lucru are de-a face cu a avea o pace în sufletele noastre - ceva ce fiecare creștin ar trebui să aibă în viața sa și care vine în mod natural din umblarea cu Domnul. Coloseni 3:15 spune: "Și pacea lui Hristos, la care ați și fost chemați într-un singur trup, să stăpânească în inimile voastre și fiți mulțumitori". Nu ar trebui să lăsăm niciodată să intre în viața noastră ceva care ar putea tulbura această pace. Deoarece starea normală a creștinului este de a umbla în părtășie cu Domnul ca un lucru obișnuit, dacă facem un pas greșit, vom simți imediat că ceva nu este în ordine - cu alte cuvinte, ne vom pierde pacea. Atunci trebuie să ne întoarcem pe calea de la care ne-am abătut, aceea de a face voia lui Dumnezeu. În acest fel, Domnul ne călăuzește dându-ne sentimentul prezenței Sale. Dacă o persoană nu umblă în mod normal în părtășie cu Domnul, atunci acest mijloc minunat de a fi călăuzit de El nu va fi cunoscut, iar acesta este un lucru trist. Pur și simplu nu există niciun substitut pentru comuniune. Să nu facem NICI UN PAS în viața noastră dacă asta înseamnă că vom pierde sentimentul prezenței Domnului.

2. Prin principiile din Cuvântul lui Dumnezeu – (Ps. 119:105, 130) Dumnezeu ne-a dat un alt mod prin care ne călăuzește - prin Cuvântul Său. Ne putem întreba cu privire la o anumită decizie pe care suntem pe cale să o facem: "Coincide acesta cu Cuvântul lui Dumnezeu? Există un principiu în Cuvânt care să susțină acest lucru?". Cuvântul lui Dumnezeu trasează o cale sigură și fericită pentru noi prin această lume. Pe măsură ce adunăm principii din Scriptură și le punem în vistieria noastră, vom putea apela la ele în caz de nevoie și, astfel, vom fi călăuziți.

3. Prin Providență – (Prov. 16:9; Ier. 10:23). Providența este Dumnezeu care lucrează în culisele vieții. Deoarece Domnul are la dispoziție toată puterea din cer și de pe pământ, El poate lucra și lucrează în toate aspectele vieții de zi cu zi. Nimic nu se întâmplă din întâmplare. Se spune în Plângerile 3:37: "Cine este acela care zice ceva și se împlinește fără ca să fi poruncit Domnul?". Nimic nu se poate întâmpla fără ca El să o rânduiască. Aceasta este providența Sa divină. El ne călăuzește prin anumite lucruri pe care le permite să vină în viața noastră, prin care noi discernem voia lui Dumnezeu.

Trebuie să fim atenți atunci când ne lăsăm călăuziți de circumstanțe, pentru că putem fi înșelați. Pericolul constă în încercarea de a interpreta circumstanțele atunci când nu suntem în comuniune. Într-adevăr, în fiecare mod în care Dumnezeu ne călăuzește, trebuie să fim în comuniune cu Domnul pentru a discerne voia Sa. Dacă nu suntem, vom crede că avem voia Lui în minte când nu o avem, și vom interpreta greșit situația.

4. Prin profeți sau profetese – (Prov. 11:14; 12:15). Un alt mod în care Domnul ne călăuzește este prin gura profeților sau a profeteselor. Dumnezeu se folosește și astăzi de profeți. El se folosește de frații noștri pentru a ne spune ce gândește El. Unul dintre frații noștri poate veni la noi cu Cuvântul lui Dumnezeu și să ne dea un sfat dumnezeiesc - fie că este solicitat sau nu. Ei acționează ca profet sau profetesă, iar noi trebuie să-i ascultăm. Apostolul Pavel a spus: "Nu disprețuiți profețiile" (1 Tesaloniceni 5:20).

Așa stând lucrurile, vă îndemnăm să îi ascultați pe cei care au o oarecare cunoaștere a căilor lui Dumnezeu, care au umblat cu Domnul și au experiență pe această cale. Ei vă pot da sfaturi bune în ceea ce privește marile decizii ale vieții. Trebuie să fiți atenți, bineînțeles, pentru că

există o mulțime de sfaturi gratuite care circulă. Dacă asculți pe toată lumea, s-ar putea să primești sfaturi nepotrivite.

Două căi (versetele 14-18)

În capitolul 4:14-18 sunt două căi care se întind înaintea tânărului - "calea celor răi" și "calea celor drepți". El este sfătuit, desigur, să nu meargă pe calea celor răi, ci mai degrabă să o evite (vs. 14-17). Dacă este dependent de Domnul, nu va intra pe calea celor răi, căci Domnul va păzi picioarele sfinților Săi (1 Sam. 2:9).

Importanța păzirii inimilor noastre (versetele 20-23)

Din nou, fiul este îndemnat să nu lase să scape ceea ce a învățat deja, ci mai degrabă să adauge ceva. "Fiul meu, ia aminte la cuvintele mele, pleacă-ți urechea la spusele mele! Să nu se depărteze de ochii tăi, păstrează-le în adâncul inimii tale! Pentru că ele sunt viață pentru cei care le află, și sănătate pentru toată carnea lor. Păzește-ți inima mai mult decât tot ce se păzește, pentru că din ea ies izvoarele vieții" (Prov. 4:20-23).

Deoarece există pericolul ca inima să fie rătăcită, următoarea lecție are legătură cu păzirea inimii care trebuie păzită "mai mult decât tot ce se păzește". Tânărului i se arată că întreaga viață a unei persoane va fi afectată de ceea ce se întâmplă în "inima" sa. Versetele 24-27 arată cum "gura", "ochii" și "picioarele" vor urma în mod natural ceea ce ocupă inima. Deseori vom auzi oameni spunând: "Oh, îmi place asta... ." Cu toate acestea, trebuie să fim atenți la ceea ce ne permitem să iubim, pentru că inima noastră ar putea fi atrasă de aceasta.

Deciziile în viață nu trebuie luate cu inima (sediul emoțiilor și al dorințelor), ci mai degrabă cu spiritul nostru (partea inteligentă și conștientă de Dumnezeu a ființei noastre). Atunci când emoțiile și afecțiunile se implică în procesele de luare a deciziilor în viață, vom fi induși în eroare. Când altceva decât Hristos a acaparat inima, acest lucru întunecă gândirea unei persoane. Atunci când inima este afectată, mintea poate fi înșelată, crezând că a luat decizia corectă. Persoana va fabrica tot felul de motive pentru a explica de ce trebuie să aibă sau să facă ceva. Prin urmare, dacă vrem să fim păstrați, spiritele noastre trebuie să preia conducerea în supunerea la principiile Cuvântului. Apostolul Pavel a spus: "Iar Însuși Dumnezeul păcii să vă sfințească deplin: și întreg duhul vostru și sufletul și trupul să fie păstrate fără vină la venirea Domnului nostru Isus Hristos" (1 Tes. 5:23).

Capitolul 5

Bucuria căsătoriei și a fidelității (versetele 20-23)

Subiectul căsătoriei este adus în fața tânărului în capitolul 5. Având în vedere că undeva în jur de 50% din căsătoriile din America se încheie astăzi prin divorț, este foarte necesară o instruire în acest domeniu. Lecția anterioară despre călăuzirea din partea Domnului (cap. 4:20-27) este bine plasată; niciodată nu ar putea fi mai importantă decât atunci când se caută o soție.

Nu este greșit să vrei să fii căsătorit, căci Biblia spune: "Căsătoria să fie ținută în onoare" (Evr. 13:4). Nu este greșit nici ca un tânăr să caute o soție, căci tot ea spune: "Cine a găsit o soție a găsit un lucru bun" (Prov. 18:22; 31:10; Gen. 24). Cu toate acestea, mii de tineri bine intenționați au adus tristețe și suferință în viața lor prin faptul că s-au căsătorit cu persoana nepotrivită. Ținând cont de acest lucru, tânărul este învățat despre ce să caute la o potențială soție și la ce să fie atent.

Soția nepotrivită (versetele 1-13)

"Fiul meu, ia seama la înțelepciunea mea; pleacă-ți urechea la priceperea mea, ca să păstrezi discreția, și buzele tale să păstreze cunoștința. Pentru că buzele femeii străine picură miere și cerul gurii ei este mai alunecos decât untdelemnul; dar la urmă ea este amară ca pelinul, ascuțită ca o sabie cu două tăișuri. Picioarele ei coboară la moarte, pașii ei conduc în Locuința morților" (Prov. 5:1-5)

Capitolul descrie două femei - cea greșită (vs. 3-13) și cea corectă (vs. 15-21). Una este numită "femeia străină" (vs. 3), iar cealaltă este numită "soția tinereții tale" (vs. 18). Femeia străină este menționată de cinci ori în această secțiune a Proverbelor, subliniind importanța evitării ei.

Trăsăturile ei sunt următoarele:

- Este o vorbăreață - are "darul de a vorbi". (Prov. 2:16; 5:3; 6:24; 7:5; 7:21; 9:15).

- Ea este independentă; nu locuiește în casa tatălui ei, ci are propriul ei loc (Prov. 2:18).

- Ea este agresivă, "alergând" după băieți (Prov. 6:26; 7:13; 7:15; 9:15).

- Ea este zgomotoasă și încăpățânată - nu se caracterizează prin supunere (Prov. 7:11 - "fără astâmpăr", 9:13 - "gălăgioasă").

- Ea nu este o fată harnică. Lucrul cu mâinile ei nu este menționat niciodată, în timp ce mâinile femeii virtuoase sunt menționate de șapte ori (Prov. 31:10-31). Ea este caracterizată ca fiind o persoană care stă pe scaun (Prov. 9:14).

- Ea se împodobește în mod lumesc cu haine și cosmetice (Prov. 7:10, 16-17).

- Ea nu știe cum să se descurce cu banii (Prov. 7:20).

- Ea poate să se poarte spiritual când este nevoie, având anumite principii religioase (Prov. 2:17; 5:14; 7:14).

- Ea are o moralitate greșită (Prov. 7:17-18).

Un lucru important în găsirea persoanei potrivite este să știi ce să cauți la o fată. Fiecare persoană dă un indiciu cu privire la caracterul său. Trebuie, prin urmare, să învățăm cum să citim acel indice. Prin evidențierea trăsăturilor fetei de care tânărul trebuie să stea departe, puterea lui de discernământ se ascute.

O realitate solemnă (versetul 14)

Este interesant faptul că între cele două femei din acest capitol se află realitatea solemnă: "Eram deja aproape de orice rău, în mijlocul mulțimii și al adunării!" (Prov. 5:14). Acest lucru arată că te poți întâlni cu ușurință cu persoana nepotrivită chiar în adunarea sfinților! Nu ai nicio garanție că, pentru că o fată vine la întâlnirile biblice, automat ar fi o soție bună.

Cheia unei căsnicii fericite (versetele 15-21)

Apoi, în ultima parte a capitolului, tânărul este instruit cu privire la relația care trebuie să existe între soț și soție. Se insistă asupra sfințeniei și fidelității ca fiind cheia unei căsătorii reușite (Prov. 5:15-21). Bineînțeles, Domnul trebuie să ocupe primul loc în inima ambelor persoane. Lucrurile care ar trebui să o caracterizeze pe "soția tinereții tale" sunt:

- Ea are un interes pentru lucrurile divine (Prov. 31:30).

- Ea recunoaște domnia lui Hristos (1 Cor. 7:39).

- Ea te lasă să-ți ocupi locul de lider în relație, dat de Dumnezeu (1 Cor. 9:5).

- Ea are un spirit blând și liniștit (1 Pet. 3:3-6).

- Ea nu se ocupă cu împodobirea, dar știe cum să arate bine (1 Tim. 2:9-10; 1 Pet. 3:3-5; Prov. 31:22).

- Ea este harnică - știe să gătească, să coasă, etc. (Prov. 31:13-15; 31:19).

- Știe să se descurce cu înțelepciune cu banii (Prov. 31:11; 31:16; 31:24).

- Ea sprijină slujirea soțului ei pentru Domnul (Comp. Prov. 31:8-9 cu 31:20).

- Ea are principii morale corecte (Prov. 5:19).

Exercițiul pentru tânăr este să învețe cum să identifice o fată evlavioasă de o fată lumească - cineva care îi va fi de ajutor în viață de una care nu. Acest exercițiu de a observa anumite trăsături de dorit și de nedorit la o fată poate fi făcut cu mult înainte ca un tânăr să se căsătorească. Astfel, puterea noastră de discernământ va fi ascuțită.

Avertizare în privința lipsei de fideliate în căsnicie (versetele 15-21)

La sfârșitul capitolului, tânărul este avertizat cu privire la judecata guvernamentală legată de infidelitatea în căsătorie (Prov. 5:22-23).

Capitolul 6

Cum să ne ferim de lipsuri financiare

Pe măsură ce tânărul îmbătrânește și se pregătește să intre în câmpul muncii, unde își va câștiga existența, i se dau câteva principii utile despre cum să se descurce cu banii. Nu am întâlnit niciodată un tânăr care să nu-și dorească să aibă succes, dar, pentru a avea succes, el trebuie să aibă câteva principii solide în ceea ce privește gestionarea banilor. În acest capitol (6), el este avertizat cu privire la trei lucruri pe care trebuie să le evite în mod deosebit și care l-ar putea duce la ruină financiară.

Evită a te pune garant (versetele 1-5)

"Fiul meu, dacă te-ai pus garant pentru aproapele tău, dacă ai bătut palma cu un străin, ești prins în cursă prin cuvintele gurii tale, ești înlănțuit de cuvintele gurii tale; fă aceasta acum, fiul meu, și eliberează-te, pentru că ai căzut în mâna aproapelui tău: du-te, smerește-te și insistă pe lângă aproapele tău. Nu da somn ochilor tăi, nici ațipire pleoapelor tale. Eliberează-te, ca o căprioară din mâna vânătorului și ca o pasăre din mâna păsărarului" (Prov. 6:1-5).

În primul rând, este instruit să nu aibă datorii - fie că este vorba de o datorie personală, fie că este răspunzător pentru datoria altcuiva. (Un "garant" înseamnă a se face pe sine răspunzător pentru datoria altei persoane.) "Aproapele tău" în această situație ar putea fi vecinul tău care vrea să fii cosemnatar pentru el la o achiziție pe care vrea să o facă. "Străinul" ar fi compania de împrumuturi căreia ar trebui să îi oferiți garanția prin semnătura dumneavoastră. Dacă tânărul ar ajunge vreodată într-o astfel de situație, el trebuie să iasă din ea cât mai repede posibil. Lecția de aici este cât se poate de clară: nu vă faceți niciodată răspunzător personal pentru orice datorie, fie că este vorba de propria datorie sau de cea a altcuiva.

Mulți au ajuns la ruină financiară din cauza "capcanei creditelor". Una dintre cele mai periculoase "capcane" este un card de credit. Nu spun că nu ar trebui să aveți unul, dar trebuie să înțelegem că dobânzile și penalitățile se pot aduna mai repede decât vă puteți imagina. Cardurile de credit sunt la îndemână pentru comoditate și pentru urgențe, dar trebuie să fim atenți pentru a evita capcana "banilor de plastic". Este remarcabil faptul că toate referirile din Scriptură la împrumutul de bani sunt negative! Mulți oameni ajung în situații financiare nebunești sprijinindu-se pe sistemul de credit al acestei lumi atunci când sunt tineri și, înainte ca abia să fi început viața lor, au în față ani de muncă pentru a se elibera de încurcături.

Evită să cheltuiești tot câștigul (versetele 6-8)

În strânsă legătură cu acumularea de datorii este cheltuirea a tot ceea ce se câștigă. Acest lucru, desigur, nu este recomandabil și demonstrează o mare lipsă de autocontrol. Pentru a preda lecția de a economisi ceea ce muncește, tânărul este îndrumat către furnică. "Mergi la furnică, lenește, ia seama la căile ei și fii înțelept; ea, care nu are nici o căpetenie, supraveghetor sau conducător, își pregătește pâinea vara și își adună hrana la seceriș" (Prov. 6:6-8). Cele două semne remarcabile ale furnicii sunt industria și păstrarea a ceea ce a muncit. Există perioade în care a face bani poate fi mai favorabil (adică "vara" și "secerișul") și vor exista perioade în care va fi mai dificil (iarna). Furnica muncește din greu în perioadele favorabile și economisește în vederea celorlalte perioade.

Hărnicia și economisirea sunt necseare (versetele 9-11)

Nu este nimic rău în a munci din greu, iar persoana care muncește din greu va merge cu siguranță înainte în viață (Prov. 22:29). Din nefericire, unii oameni sunt leneși fără motivația de a munci. Ei par să aibă întotdeauna o scuză pentru a explica de ce nu se pot ridica și munci (Prov. 26:13-16).

Cu toate acestea, succesul este mai mult decât a munci din greu. Un al doilea lucru pe care îl putem învăța de la furnică este că trebuie să depozităm ceea ce muncim. Acest lucru înseamnă că trebuie să fim economi și frugali. Furnica nu ne învață să strângem averi pentru noi înșine (Prov. 23:4-5), ci că trebuie să avem bun simț în gestionarea banilor pe care i-am câștigat. Trebuie să existe un echilibru; o regulă generală este să fim economi față de noi înșine și generoși față de alții (Ef. 4:28; 2 Cor. 9:7). Nebunul, pe de altă parte, este extravagant. El cheltuiește tot ceea ce câștigă (Prov. 21:20).

Pentru a economisi bani este nevoie de disciplină. Timpul pentru a începe să exercite acest tip de autocontrol este în tinerețe. Mulți oameni își irosesc jumătate din viață până să își dea seama că trebuie să economisească, astfel pierzând timp prețios. Dacă o persoană ar economisi 1 dolar pe zi (banii cu care vă cumpărați băutura răcoritoare de după-amiază) cu o dobândă de 8%, în decursul vieții sale de aproximativ 70 de ani ar avea 1.190.012 $ - peste un milion de dolari! Realitatea solemnă aici este că, dacă ai deja 20 de ani, ai pierdut 20 de ani și îți mai rămân doar 50 de ani, dacă Domnul nu vine în timpul acela. Economisind 1 dolar pe zi timp de 50 de ani, cu o dobândă de 8%, veți obține 237.952 de dolari. Aceasta este o diferență mare! Dacă, însă, economisești 5 dolari pe zi (150 de dolari pe lună) cu o dobândă de 6% timp de 50 de ani, ai avea 1.949.762 de dolari - aproape două milioane de dolari! Și, economisind doar 5 dolari pe zi, în cele mai multe cazuri, o persoană ar avea încă destulă energie pentru a o folosi pentru Domnul și pentru alții (Gal. 6:10). Scopul nostru aici nu este de a stârni lăcomia și râvna oamenilor, ci de a ne face un punct de vedere de a fi atenți cu banii noștri. Mesajul evident este următorul: Cu cât se începe mai repede, cu atât mai bine.

Adevărul este că lipsa acestor două lucruri (disciplina și economisirea) aduce în cele din urmă sărăcia - "și sărăcia ta va veni ca un hoț" (Prov. 6:9-11).

Evitați înșelătoria (versetele 12-15)

A fi înșelat de un escroc - "un om al lui Belial" - este un alt lucru care poate duce o persoană la ruină financiară. Trebuie să fim atenți în toate relațiile noastre cu oamenii din această lume, fie că este vorba de afaceri sau de relațiile noastre private. Tânărului i se oferă o descriere a caracterului unei astfel de persoane pe care trebuie să o evite (Prov. 6:12-15). Așa cum trebuie să discearnă caracterul unei femei rele, el trebuie să știe să citească indicele caracterului unui om rău. Din Scriptură reiese clar că nu trebuie să să batem palma (să facem afaceri) cu un necredincios sau cu cineva care nu trăiește pentru a-L mulțumi pe Domnul (2 Cor. 6:14-17). Astfel de încurcături pot duce la multă suferință și chiar la ruină financiară.

Șapte păcate capitale (versetele 16-19)

Alte semne revelatoare ale unei astfel de persoane sunt date în șapte păcate care marchează o persoană care nu umblă cu Domnul (Prov. 6:16-19).

Realitatea guvernării lui Dumnezeu - Imoralitatea sexuală (versetele 20-23)

Ultimele două lecții au legătură cu imoralitatea sexuală. Prima pune accentul pe realitatea judecății guvernamentale a lui Dumnezeu resimțită în viața cuiva. Începe cu tatăl și mama care îl roagă pe tânăr să nu renunțe la lucrurile pe care l-au învățat. "Fiul meu, păzește porunca tatălui tău și nu părăsi învățătura mamei tale" (Prov. 6:20-23). El trebuie să lege ceea ce a învățat de "gâtul" său, iar acestea îl vor "ține" pe cale.

Versetele 27-29

Dacă le va părăsi învățătura, i se reamintește de lucrarea inevitabilă a judecății guvernamentale a lui Dumnezeu în viața sa. Se arată că o întâlnire cu o "femeie rea" și păcatele curviei și adulterului au repercusiuni în viața cuiva. "Poate un om să ia foc în sân și să nu-i ardă hainele? Poate cineva să umble pe cărbuni aprinși și să nu-și frigă picioarele? Așa și cel care intră la soția aproapelui său: oricine se va atinge de ea nu va fi nevinovat" (Prov. 6:27-29). Persoana care comite adulter este lipsită de bun simț și se distruge pe sine din punct de vedere social, spiritual și moral și, poate, chiar fizic (Prov. 6:32).

Realitatea este că "va căpăta o rană și dispreț și nu i se va șterge rușinea" (Prov. 6:33).

Capitolul 7

Nebunia imoralității (versetele 1-5)

Ultima lecție se concentrează pe nebunia imoralității. El este avertizat cu privire la seducțiile răului moral. Din nou, această lecție începe cu un îndemn de a păstra lucrurile care au fost învățate până acum. "Fiul meu, păzește cuvintele mele și păstrează cu tine poruncile mele" (Prov. 7:1-5).

Evitarea imoralității (versetele 6-10)

Lecția evitării imoralității și a seducției acesteia trebuie învățată de la protecția casei părintești. Acest lucru se vede în faptul că tânărul se uită prin "zăbrelele" casei și observă un tânăr nebun care este sedus de o adulteră rea - o prostituată (Prov. 7:6-10). Ceea ce trebuie să știm despre lume și despre căile ei rele ar trebui să fie învățat în cadrul protecției casei. Acest lucru arată că nu este nevoie să mergem în lume pentru a învăța despre păcat. Acesta este un exemplu de "îndrumare în prevedere" menționată în capitolul 1:3, care are de-a face cu dobândirea de cunoștințe prin observarea experiențelor nefericite ale altora.

Portretizarea nebuniei imoralității (versetele 10-27)

Nebunia imoralității este înfățișată în fața fiului. Ea începe cu faptul că o persoană se află în locul nepotrivit la momentul nepotrivit (Prov. 7:7-9). Urmează apoi o relatare vie a căii prostituatei și a rușinii pe care o primește cel care se lasă atras de ea (Prov. 7:10-27). În timp ce fiul se pregătește să plece de acasă, el rămâne cu această avertizare solemnă despre păcatul imoralității gravată în minte.

Capitolul 8

Fiul pleacă de acasă cu înțelepciune (versetele 1-21)

În capitolele 1-7 am văzut că înțelepciunea este prețuită; acum, în capitolele 8 și 9 vedem înțelepciunea practicată de tânăr. Expresia "fiul meu" nu mai apare în această secțiune. Îndemnurile paterne și materne încetează, dar constatăm că înțelepciunea pe care tânărul a ajuns să o prețuiască rămâne cu el. În acest capitol, el este văzut ca și cum ar fi plecat din casa tatălui său (unde a avut parte de îndrumarea și instruirea părinților săi încă din primele zile) cu înțelepciunea legată de gâtul său, care îl ghidează, îl sfătuiește și îl ține pe cale. Ce privilegiu a avut el să crească într-o casă evlavioasă, cu părinți care îl iubesc și îi poartă de grijă și care l-au instruit. Ei au căutat să-l echipeze cu tot ceea ce ar avea nevoie pentru viață, în lucrurile morale, spirituale și temporale. În mod similar, vine un moment în care fiecare tânăr părăsește casa părinților săi pentru a-și croi drumul în viață (Prov. 8:1-21).

Pentru acest tânăr a sosit timpul încercărilor. El este văzut la "răscrucea" vieții. O răscruce de drumuri este locul unde se ia o decizie. Călătorul trebuie să decidă ce drum să ia. Dar Înțelepciunea pe care a învățat-o este acolo cu el, ajutându-l să facă alegerile corecte! Notă: chiar lucrurile care au fost promise la începutul cărții (capitolul 1:2-4) se văd aici, în acest capitol, cu tânărul! Cele zece lucruri menționate în capitolul 1 - "înțelepciune", "învățătură", "pricepere" etc. - sunt toate aici - cu excepția "nepărtinirii" și a "discreției". (Se pare că "nepărtinirea", care are de-a face cu înțelegerea principiilor, și "discreția", care are de-a face cu aplicarea chibzuită a principiilor, sunt lucruri care vin doar cu experiența, așa că el cu greu putea să meargă mai departe cu ele în acest moment al vieții sale).

Înțelepciunea este în genul feminin în tot acest timp, ceea ce poate implica faptul că trebuie să păstrăm adevărul în afecțiunea noastră (Prov. 7:4; Ps. 119:11).

Înțelepciunea este Domnul întruchipat (versetele 22-31)

În ultima parte a capitolului 8, vălul este ridicat de la Înțelepciune pentru a indica faptul că este vorba de Domnul Isus Hristos înainte de a se întrupa - înainte de a deveni Om. Noul Testament afirmă acest lucru, referindu-se la El ca fiind Înțelepciunea lui Dumnezeu (1 Cor. 1:24, 30). În acest pasaj, sunt folosite diferite expresii pentru a indica gloriile lui Hristos preîncarnat:

"Domnul mă avea la începutul căii Sale, înaintea lucrărilor Sale de demult" (Prov. 8:22). Aceasta este o referire la relația eternă a lui Hristos cu Dumnezeu ca Fiu (Ps. 2:7).

"Din eternitate am fost unsă, de la început, înainte de a fi pământul." (Ps. 8:23) Aceasta vorbește despre faptul că funcția Sa de Mesia ("Hristosul" - Ioan 1:41) este din veșnicie.

"Când nu erau adâncuri am fost născută" (Prov. 8:24-27). Aceasta vorbește despre faptul că distincția lui Hristos în Dumnezeire este o personalitate distinctă din veșnicie.

"Când așeza norii sus, când fântânile adâncului deveneau tari, când impunea mării hotărârea Sa, ca apele să nu treacă peste porunca Lui, când stabilea temeliile pământului, atunci eu Îi eram meșter [...]". Acest lucru vorbește despre creația lui Hristos (Prov. 8:28-30a; Ioan 1:3; Col. 1:6; Evr. 1:2).

"și zilnic eram desfătarea Sa, veselindu-mă întotdeauna înaintea Lui". (Prov. 8:30b). Aceasta vorbește despre faptul că El este obiectul etern al inimii Tatălui Său (Ioan 1:14, 18; 17:24).

Versetele 32-36

Ultimele versete ale capitolului rezumă faptul anterior: dacă o persoană umblă cu Înțelepciunea (Hristos), va fi "ferice", găsind adevăratul sens al "vieții". Dar cel care păcătuiește nu face decât să se rănească pe sine însuși - "își face rău sufletului său" (Prov. 8:32-36).

Capitolul 9

Înțelepciunea îl ajută pe tânăr să-și construiască propria casă (versetul 1)

"Înțelepciunea", în acest capitol, trece de la singular la plural în originalul ebraic. Aceasta implică, poate, faptul că tânărul a găsit pe cineva cu care să-și construiască o casă. Se pare că acum există un soț și o soție care lucrează împreună cu Înțelepciunea, construindu-și casa. Ei sunt una cu Înțelepciunea în scop - atât de mult încât nu sunt menționați direct. "Și o funie împletită în trei nu se rupe ușor" (Eccl. 4:12). În timp ce Înțelepciunea îi ajută să-și construiască casa, nu este văzută ca fiind capul casei; acesta este rolul bărbatului (Ef. 5:23). Despre Hristos nu se spune niciodată că este capul casei unui creștin.

Primul lucru pe care îl observăm este în legătură cu casa pe care o construiește Înțelepciunea; aceasta are "șapte stâlpi" (Prov. 9:1). Acest lucru ar indica faptul că este o casă stabilă. Domnul Hayhoe a sugerat următoarele șapte lucruri care ar fi pilonii unei case stabile:

- Ambii părinți Îl cunosc pe Hristos ca Mântuitor (Fapte 16:31).

- Domnia lui Hristos este recunoscută în viața lor (1 Cor. 7:39).

- Ordinea lui Dumnezeu în ceea ce privește conducerea este respectată (1 Cor. 11:3).

- Citirea Cuvântului și rugăciunea sunt o practică regulată (1 Petru 3:7).

- Există dragoste și respect reciproc între soț & soție (Ef. 5:22-30; 1 Cor. 7:3-5).

- Există comunicare (1 Petru 3:7).

- Există îngăduință & iertare (Ef. 4:2, 32).

Versetul 2

Al doilea lucru care marchează această casă este faptul că "și-a înjunghiat jertfa" (Prov. 9:2). Acest lucru vorbește despre faptul că această casă este plină de mireasma lui Hristos și de marea Sa jertfă. Aspectul jertfei lui Hristos aici nu este atât de mult ispășirea Sa, ci bunăvoința Sa de a-și da viața pentru noi (1 Ioan 3:16). Aceeași jertfă de sine marchează această casă.

În al treilea rând, se spune: "Ea și-a amestecat vinul" (Prov. 9:2). Vinul este o figură a bucuriei (Ps. 104:15; Jud. 9:13; Luca 10:34). Aceasta înseamnă că este un cămin fericit.

Un al patrulea lucru este: "Și-a pregătit masa" (Prov. 9:2). Se pregătește o masă cu mâncare. Hristos este hrana spirituală a poporului Său (Ioan 6:54-58). Este o casă în care există hrană spirituală.

Versetele 3-5

Un al cincilea lucru care caracterizează această casă este ospitalitatea. "Și-a trimis slujnicele; ea strigă pe vârfurile locurilor înalte ale cetății: „Cine este nepriceput să vină aici!“ Celui fără minte îi zice: „Veniți, mâncați din pâinea mea și beți din vinul pe care l-am amestecat" (Prov. 9:3-5). Această casă este deschisă pentru cei care doresc adevărul. Ea este folosită pentru a promova lucrurile lui Hristos și pentru zidirea poporului Domnului. În mod similar, casele noastre trebuie să fie pentru susținerea mărturiei creștine (1 Cor. 16:15-16).

Versetul 6

Un al șaselea lucru care caracterizează această casă este separarea de lume. "Lasă nebunia și trăiți; și mergeți pe calea inteligenței!" (Prov. 9:6). Această casă nu este deschisă celor "nebuni", celor "răi" și celor "batjocoritori".

Versetele 10-12

În sfârșit, casa pe care o construiește Înțelepciunea este marcată de "frica de Domnul". Există un respect sănătos față de frica de Dumnezeu și o dorință de a-l fi pe plac (1 Petru 1:17). Sunt promise "zile" fericite și rodnice pentru cei din această casă care trăiesc în teamă de El (Prov. 9:10-12).

Versetele 13-18

Capitolul se încheie cu un contrast incredibil, descriind casa pe care o construiește "o femeie nebună" (Prov. 9:13-18). Ea este plină de imoralitate și răutate. Gospodăria unei astfel de persoane este măcinată de păcat și de întristare. Ea stă ca o mărturie a nebuniei de a nu ține seama de Înțelepciune. Este marcată de orice altceva în afară de fericire și de binecuvântarea lui Dumnezeu. Capitolul începe și se încheie cu îndemnul de a mânca, dar ce diferență!

Astfel, în această secțiune (capitolele 1-9) avem un ciclu complet al vieții unui israelit temător de Dumnezeu. Un tată și o mamă evlavioși și-au crescut fiul (adică generația următoare) pentru Domnul, iar acesta, la rândul său, merge mai departe și își crește familia pentru Domnul (Prov. 13:22).

clickbible.org